

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, de către inculpatul Cernoivan Nicolae, și de către avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2020 și a sentinței Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 05 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Harghel Vasile XXXXX, născut la **XXXXX**,

Harghel Andrei XXXXX, născut la **XXXXX**,

Cernoivan Nicolae XXXXX, născut la **XXXXX**.

Termenul de examinare:
prima instanță: 15.15.2017 – 05.10.2018
instanța de apel: 07.11.2018 – 19.05.2020
instanța de recurs ordinar: 20.07.2020 – 23.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul central) din 05 octombrie 2018, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, prima instanță a hotărât:

Harghel Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 (șapte sute) unități convenționale, ce constituie 14000 (paisprezece mii) lei.

Harghel Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă, în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ce constituie 10000 (zece mii) lei.

Cernoivan Nicolae a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an.

În conformitate cu art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, a fost adăugată parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Ialoveni din 21 octombrie 2015, menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016, în privința inculpatului Cernoivan Nicolae fiind stabilită pedeapsa definitivă de 1 (unu) an și 9 (nouă) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 1 (unu) an.

A fost dispusă încasarea în mod solidar de la inculpații Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae în beneficiul părții vătămate Tocalov Vladimir, suma de 7200 (șapte mii două sute) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost dispusă încasarea de la Harghel Vasile în beneficiul lui Tocalov Vladimir, suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost dispusă încasarea de la Harghel Andrei, în beneficiul lui Tocalov Vladimir, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost dispusă încasarea de la Cernoivan Nicolae, în beneficiul lui Tocalov Vladimir, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae acționând împreună și de comun acord, la data de 20 iunie 2016, aproximativ la ora 01:00, având intenția comiterii unui act de huliganism, urmărind scopul de a-l pedepsi pe cet. Tocalov Vladimir cu care sunt cunoscuți, dar și să-l defăimeze în fața consătenilor, aflându-se în centrul s. Micăuți, r. Strășeni, unde se sărbătorea Hramul Satului, încalcând intenționat ordinea publică, și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, într-un mod grosolan și demonstrativ, manifestând o obrăznicie deosebită, după ce Harghel Vasile i-a aplicat intenționat ultimului o lovitură cu piciorul în regiunea pieptului și Cernoivan Nicolae l-a îmbrâncit, doborându-l la pământ, i-au aplicat cu toții multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului acestuia, provocându-i dureri fizice, totodată numindu-l cu cuvinte necenzurate și jignitoare.

Imediat după aceasta, inculpatul Harghel Vasile, în continuarea acțiunilor huliganice, a lovit cu pumnii și picioarele în automobilul de model BMW, cu numere de înmatriculare XXXXX, parcat în centrul s. Micăuți, ce aparține cet. Tocalov Vladimir, parțial deteriorând parbrizul, capota, ușa din față a pasagerului și din partea dreaptă din spate, iar din interiorul acestuia a smuls și a aruncat jos camera video cu registrator și cabluri de la player-ul auto.

Astfel, prin acțiunile sale inculpații Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae, au comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu indicii calificativi: acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpatul Cernoivan Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că în acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În susținerea apelului, inculpatul Cernoivan Nicolae a menționat că:

- acuzatorul de stat, nu a probat latura obiectivă a infracțiunii incriminate. La materialele dosarului, nu este probat prin nimic nici faptul că, Cernoivan Nicolae, ar fi aplicat lovituri, iar cele relatate au fost doar în dorința apărătorului, de examinare în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

- martorii audiați nu a indicat faptul că într-adevăr Cernoivan Nicolae, a lovit cu pumnii sau picioarele părțile vătămate. Tot ce a fost indicat în declarațiile martorilor a fost că conflictul a avut loc între Tocalov Vladimir și Harghel Vasile, în speță, multitudinea de dubii ce au apărut în probarea învinuirii aduse, nu au putut fi înlăturate și nici nu puteau fi înlăturate or, Cernoivan Nicolae nu a săvârșit infracțiunea imputată.

3.2. Avocatul Zagaiciuc Victor în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a stabili inculpatului o pedeapsă neprivativă de libertate.

În susținerea apelului, avocatul Zagaiciuc Victor a menționat că:

- prima instanță nu a luat în considerație prezența circumstanțelor atenuante și anume: recunoașterea vinovăției și căința sinceră, or, în cadrul urmăririi penale și a cercetării judecătorești, inculpatul a menționat că a făcut concluzii referitor la evitarea admiterii ulterioare a încălcărilor legii, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, are la întreținere un copil minor.

- inculpatul merită încrederea instanței în vederea aplicării unei pedepse neprivative de libertate.

3.3. Avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, a solicitat casarea parțială a sentinței, cu stabilirea unor pedepse cu închisoare în privința inculpaților și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de partea vătămată Tocalov Vladimir.

În motivarea solicitării înaintate, avocatul părții vătămate, a menționat că:

- prima instanță a aplicat pedepse prea blânde și nu a admis integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, fapt care determină ilegalitatea acesteia. Stabilirea unor pedepse penale cu amenda inculpaților Harghel Vasile

și Harghel Andrei și pedeapsa cu închisoarea pe un termen de un an aplicată inculpatului Cernoivan Nicolae este nejustificată și nu corespunde gravității faptei imputate și circumstanțelor cazului, în coroborare cu personalitatea celor vinovați;

- circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul inculpaților în timpul și după comiterea infracțiunii, refuzul reparării prejudiciului material și moral cauzat, denotă că cel mai eficient mijloc de corectare și reeducare a acestora este aplicarea unor pedepse sub formă de închisoare cu executare, această concluzie derivând din gravitatea faptelor imputate și pericolul social al acestora;

- prin acțiunile ilegale a inculpaților Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae, partea vătămată a suportat un prejudiciu material considerabil în quantum de aproximativ 16 600 lei constituit din cheltuieli de investigații medicale și tratament, deteriorarea hainelor, cheltuieli de reparație a automobilului și cheltuieli de transport. I-au fost produse suferințe fizice și psihice prin vătămarea intenționată a integrității corporale, prin durerile foarte mari suportate în urma loviturilor primite, defăimarea și lezarea onoarei și demnității persoanei în mod public, cât și deteriorarea mijlocului de transport.

- suma de 100000 lei solicitată în calitate de prejudiciu moral, corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice suportate de partea vătămată și constituie o sumă rezonabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2020, apelul inculpatului Cernoivan Nicolae și apelul avocatului Zagaiciuc Victor în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, au fost respinse ca nefondate.

A fost admis apelul avocatului Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, casată sentința în partea soluționării pretențiilor civile materiale, pronunțând o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Acțiunea civilă înaintată de Tocalov Vladimir împotriva lui Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae în partea pretențiilor privind prejudiciul material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra quantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Inculpații Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae, în cadrul primei instanțe, vina în comiterea celor incriminate au recunoscut-o, însă odată ce inculpatul Cernoivan Nicolae în apelul său și-a schimbat poziția, solicitând achitarea, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că vinovăția ultimului se confirmă și prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de prima instanță și verificate de instanța de apel prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum sunt: declarațiile părții vătămate Tocalov Vladimir (f.d.39-41 vol. I); declarațiile martorilor Covalciuc Grigore (f.d.45; 165 vol. I); Onica Viorel (f.d.49 vol. I); Temciuc Ion (f.d.50 vol. I); Mereneanu Ștefan (f.d.51 vol. I); Constantin Simion (f.d.52 vol. I); Harghel Natalia (f.d.54 vol. I); Boian Ion (f.d.55 vol. I); Țopa Ian (f.d.56 vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14 iulie 2016, cu planșa fotografică anexă, din conținutul căruia reiese că, în cadrul acestei acțiuni procesuale a fost cercetat automobilul de model „XXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXX și sunt reflectate deteriorările acestui vehicul (f.d.27-30 vol. I); procesul-verbal de confruntare din 19 septembrie 2016 dintre Tocalov Vladimir și Cernoivan Nicolae, prin care se confirmă vinovăția ultimului (f.d. 130-133 vol. I); procesul-verbal de confruntare din 29 noiembrie 2016 dintre Tocalov Vladimir și Harghel Andrei, din conținutul căruia reiese că fiecare și-a menținut declarațiile date anterior (f.d. 166 vol. I); procesele-verbale de confruntare din 28 noiembrie 2016 și 09 decembrie 2016, dintre Covalciuc Grigore și Cernoivan Nicolae și Harghel Andrei, din conținutul căruia reiese că aceștia nu se cunosc (f.d. 166-167 vol. I).

Nerecunoașterea vinei de către inculpatul Cernoivan Nicolae, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și acțiunile sale nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Cu referire la pedeapsă, instanța de apel a menționat că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Conform art. 16 Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

În conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, ca circumstanțe atenuante în privința inculpatului Harghel Vasile a fost reținut faptul săvârșirii pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și căința sinceră; în

privința inculpatului Harghel Andrei săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, săvârșirea infracțiunii de către un minor și căința sinceră; în privința inculpatului Cernoivan Nicolae faptul că are la întreținere un copil minor și căința sinceră.

Circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal, în privința inculpaților Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae nu au fost reținute.

Infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (*în vigoare la momentul comiterii infracțiunii*), se pedepsea cu amendă în mărime de la 400 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani.

Concomitent, a fost evidențiat că prin prisma prevederilor art. 10 alin. (2) Cod penal, prima instanță a aplicat în speță prevederile art. 64 alin. (2) Cod penal (*în redacția LP985-XV din 18.04.2002, MO128-129/13.09.02 art. 1012, în vigoare la momentul săvârșirii faptei*), potrivit căruia unitatea convențională era egală cu 20 lei.

În conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Astfel, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pentru infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, noile limite sunt: amendă în mărime de la 300 la 750 unități convenționale; închisoare de la 3 luni (art. 70 alin. (2) Cod penal) la 3 ani 8 luni.

În acest sens, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit în mod corect pedeapsa sub formă de amendă față de inculpații Harghel Vasile și Harghel Andrei care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise, ținând cont de gradul de pericol al acesteia, de prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante în privința lui Harghel Vasile și Harghel Andrei, de personalitatea inculpaților care nu au fost anterior condamnați, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, astfel asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și din partea altor persoane.

De asemenea, în opinia instanței de apel, prima instanță corect a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare în privința inculpatului Cernoivan Nicolae care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise, ținând cont de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat, pedeapsa fiindu-i suspendată condiționat, însă acesta nu a îndreptățit încrederea acordată, nu s-a corijat și a săvârșit în decursul termenului de probațiune o nouă infracțiune intenționată,

instanța considerând că lipsesc careva temeiuri pentru a dispune aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a respins ca neîntemeiate solicitarea avocatului Negura Ion cu privire la aplicarea în privința lui Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae a unor pedepse mai aspre, precum și solicitarea avocatului Zagaiciuc Victor privind stabilirea unei pedepse neprivative de libertate inculpatului Cernoivan Nicole.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către Tocalov Vladimir împotriva inculpaților Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae, instanța de apel reiterând prevederile art. 219-221 Cod de procedură penală, a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia că recompensa pentru prejudiciul moral nu trebuie să constituie o modalitate de îmbogățire pentru Tocalov Vladimir, ci o modalitate de satisfacere a suferințelor morale suportate, dispunând încasarea cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Tocalov Vladimir din contul inculpatului Harghel Vasile 10000 lei, iar din contul lui Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae câte 5000 lei de la fiecare. Aici a fost menționat că inițiatorul conflictului a fost inculpatul Harghel Vasile, care a aplicat și mai multe lovituri părții vătămate, inculpații Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae intervenind în conflict ulterior.

Respectiv, fiecare persoană este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În opinia instanței de apel mărimea prejudiciului moral solicitat de către partea vătămată în cuantum de 100000 lei, nu a fost dovedit în cuantumul cerut, și mai mult, a fost reținut faptul că partea vătămată fără îndoială a avut de suferit și moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților, prin faptul că a avut stări de stres, disconfort, dureri suportate, suferințe fizice, dar și psihice, fiind atacat în stradă, însă instanța de apel a considerat că mărimea prejudiciului moral pretins de partea vătămată în sumă de 100000 lei, este exagerată, iar soluția primei instanțe la acest capitol este întemeiată și echitabilă.

De asemenea instanța de apel a apreciat că prima instanță întemeiat a dispus încasarea cheltuielilor de transport în sumă de 1200 lei și asistență juridică în sumă de 6000 lei, iar în total suma de 7200 lei, aceste cheltuieli fiind confirmate prin bonurile de plată anexate la materialele dosarului (f. d. 28; 35-40 vol. II), apărătorul și partea vătămată prezentându-se atât la urmărirea penală, cât și în instanță la mai multe ședințe de judecată.

Totodată instanța de apel a reținut că partea vătămată Tocalov Vladimir, a solicitat încasarea de la Harghel Vasile, Harghel Andrei și Cernoivan Nicolae,

prejudiciul material în sumă de 500 euro pentru repararea automobilului, suma de 250 euro pentru deteriorarea scurtei de piele și 400 lei pentru deteriorarea maioului, solicitări ce au fost respinse ca neîntemeiate de către prima instanță, însă instanța de apel reiterând prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, reieșind din faptul că cuantumul sumelor pretinse nu a fost probat prin bonuri și/sau chitanțe de plată, instanța de apel a conchis că pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite pentru repararea prejudiciului material cauzat părții civile, trebuie amânată judecarea cauzei în respectiva latură, fiind rațională admiterea în principiu a acțiunii civile depuse partea vătămată Tocalev Vladimir în partea reparării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite la acest capitol să hotărască instanța civilă.

5. Nefiind de acord cu hotărârile instanțelor, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, prin care fără a invoca unul din temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea dispozițiilor sentinței.

În argumentarea solicitării înaintate, avocatul a menționat că prima instanță corect a încasat prejudiciul moral în mărime de 5000 lei în beneficiul părții vătămate și cheltuielile de judecată iar în rest a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă, or, partea vătămată nu a prezentat nici o probă întru dovedirea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

5.2. Inculpatul Cernoivan Nicolae, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală în recursul declarat, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal privind învinuirea lui Cernoivan Nicolae în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal să fie încetat în baza art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea recursului, inculpatul a menționat că:

- la caz, soluția instanței de apel cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept atunci când aplicarea pedepsei a fost înlăturată de un act de amnistie;

- inculpatul a fost condamnat de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție la data de 07.06.2016 în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și condamnat la 1 an și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 1 an, iar, în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Cernoivan Nicolae a fost suspendată pe un termen de probațiune de 1 an, astfel cu toate că la momentul comiterii infracțiunii în speță nu era executată pedeapsa, consideră că nu sunt impedimente în aplicarea Legii privind amnistia în privința lui Cernoivan Nicolae, deoarece

potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea comisă anterior și prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, se califică ca infracțiune mai puțin gravă. Prin urmare, procedura de aplicare a actului amnistiei față de inculpat este reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, care stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expres indicate de această lege;

- în privința inculpatului poate fi aplicat actul amnistiei, nefiind incidente careva restricții prevăzute de art. 10 al Legii nr. 210, acesta manifestând căința activă față de fapta infracțională comisă.

5.3. Avocatul Căpățână Ion acționând în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, la data de 12.08.2020 a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel ce a fost pronunțată integral la 18 iunie 2020, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea condamnării inculpatului Cernoivan Nicolae, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului declarat avocatul a menționat că, inculpatului nu i-au fost explicate detaliat condițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, dar a fost dus în eroare de avocat și de procuror fiindu-i făcute careva promisiuni că va beneficia de o sentință legeră fără privațiune de libertate. Instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul inculpatului.

5.4. Avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, expediind recursul doar prin poșta electronică, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de stabilirea pedepsei inculpaților și referitor la acțiunea civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Tocalov Vladimir să fie admisă integral în cuantumul solicitat. În rest a menține sentința.

6. Referință asupra recursului declarat de avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, a fost depusă de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, prin care a pledat pentru respingerea recursului, cu admiterea propriului recurs.

7. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, Colegiul penal lărgit notează următoarele.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroare comisă de instanță.

Însă, în pofida prevederilor enunțate, în recursul declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, nu este indicat nici un temei din cele 16 temeiuri nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens.

Colegiul penal lărgit relevă că, invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente.

Colegiul penal lărgit notează că, la etapa examinării cauzei în procedura recursului ordinar, instanța nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural față de faptele constatate de instanța de apel ori, după caz, de prima instanță, verificare care se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs. Deoarece temeiurile pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea. Astfel, reieșind din obligativitatea motivării recursului, Colegiul constată că prevederile legale, menționate mai sus, nu au fost respectate de către recurent, nu au fost desfășurate motivele dezacordului lor cu hotărârea atacată.

În acest context, Colegiul penal lărgit conchide că, stipulările legale privind condițiile depunerii recursului ordinar și conținutul acestuia, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către recurent, în prezenta speță.

În aceeași ordine de idei se remarcă, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept

și o atacă în instanța superioară, atunci aceasta este obligată, reieșind din dispozițiile art. 429 alin. (1) și art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să indice la erorile admise la adoptarea soluției de către instanța ierarhic inferioară, în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate

Colegiul penal lărgit subliniază că, declararea recursului împotriva unei hotărâri judecătorești constituie elementul volitiv al atacării, iar motivele sunt elementul logic al acesteia. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac.

De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu se reduce la simpla aducere la cunoștință instanței superioare a dezacordurilor produse de soluția pronunțată, ci și a cauzelor acestor dezacorduri. Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se concretizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecării acestei instanțe.

Astfel, în cazul în care autorul nu argumentează ilegalitatea hotărârilor atacate, cu indicarea tuturor motivelor sub aspectul pretinsei ilegalități a acestora, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) al art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Așadar, Colegiul penal lărgit constată că recursul ordinar de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este în drept să completeze recursul cu circumstanțele de fapt și de drept, care le-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, odată ce recursul declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei nu îndeplinește cerințele de conținut, la această etapă a procedurilor, el urmează a fi respins ca inadmisibil.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpatul Cernoivan Nicolae, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Colegiul penal lărgit constată din textul recursului declarat, că inculpatul la întemeiat pe prevederile pct. 11) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului

pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când aplicarea pedepsei a fost anulată de un act de amnistie.

Analizând materialele cauzei, prin prisma erorii invocate, Colegiul constată că o astfel de eroare în prezenta cauză nu și-a găsit confirmarea, specificând în acest sens următoarele raționamente.

La caz, judecarea în primă instanță a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Ulterior, inculpatul Cernoivan Nicolae a declarat apel împotriva sentinței prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că în acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate, prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin recursul declarat, inculpatul Cernoivan Nicolae, critică atât sentința cât și decizia instanței de apel, solicitând doar aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În sensul dat Colegiul penal lărgit notează că, potrivit art. 1 alin. (1), (2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova „Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12. Căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.”

Conform art. 57 alin. (1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

La caz, se atestă cert faptul că inculpatul Cernoivan Nicolae, nu este la prima abatere și a comis anterior fapte infracționale fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 21 octombrie 2015, menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016, prin care Cernoivan Nicolae, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 1 an, iar în baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei, stabilindu-i-se o perioadă de probațiune de 1 an.

Totodată, din acest punct de analiză Colegiul penal lărgit evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Căința activă, este prezentă doar atunci când sunt întrunite cumulativ toate criteriile stabilite de art. 57 alin. (1) Cod penal.

La caz, analizând poziția inculpatului la toate etapele de judecare a cauzei, în raport cu condițiile prestabilite pentru aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, Colegiul penal lărgit atestă că inculpatul Cernoivan Nicolae nu întrunește aceste condiții întrucât pe parcursul judecării cauzei nu a manifestat căință activă în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 alin. (1) Cod penal și totodată nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, or, potrivit art. 10 lit. „k” din Legea nr. 210 din 29.07.2016 ..., prevederile art. 1-9 din lege nu se aplică persoanei : k), ...inculpate... care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care ...a fost condamnată.

În speță fiind stabilit faptul că prejudiciul cauzat părții vătămate Tocalov Vladimir nu a fost reparat nici integral și nici parțial de către inculpatul Cernoivan Nicolae.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs constată că temeiul invocat de inculpat nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi motiv de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei atacate, Colegiul penal lărgit constatând că aceasta este legală, întemeiată și motivată, iar recursul declarat de către inculpatul Cernoivan Nicolae este nefondat.

7.3. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Căpățîină Ion în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la 19 mai 2020, inclusiv în prezența avocatului Căpățîină Ion, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din aceeași dată (f.d. 196-202, vol. 2), din care rezultă că avocatul a fost înștiințat despre ziua pronunțării deciziei motivate stabilită pentru data de 18 iunie 2020.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 18 iunie 2020 și a fost epuizat la 20 iulie 2020 (inclusiv), însă potrivit amprentei ștampilei de înregistrare la Curtea Supremă de Justiție, avocatul Căpățîină Ion a declarat recurs la data de 12 august 2020.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din

exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Din cele constatate supra, Colegiul penal conchide că recursul avocatului Căpățînă Ion în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, nu se încadrează în condițiile prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală, urmând a fi respins ca inadmisibil.

7.4. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Din materialele cauzei Colegiul penal lărgit constată că avocatul Negura Ion acționând în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, a expediat recursul ordinar în adresa Curții Supreme de Justiție prin poșta electronică la data de 20 iulie 2020, însă ulterior acesta nu a fost prezentat în original cu semnătura recurentului.

Totodată se atestă că solicitarea înaintată este identică solicitării din cererea de apel fiind indicată și aceiași dată ca și în cererea de apel, 21 octombrie 2018.

Mai mult, în conținutul recursului fiind prezente și pagini total nelizibile.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit notează că prevederile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează expres care sunt condițiile necesare și obligatorii a conținutului cererii de recurs, printre care la pct. 7) a articolului menționat, este indicat că cererea de recurs trebuie să conțină data declarării recursului și semnătura recurentului.

Însă, în pofida prevederilor enunțate, recursul depus de către avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, nu întrunește aceste condiții obligatorii, pentru ca actul procesual efectuat să poată fi examinat în fond.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de formă, iar instanța de recurs nu este competentă să accepte din oficiu un recurs al cărui conținut este incomplet și să se expună apoi, or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, odată ce recursul declarat de către avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir nu îndeplinește cerințele de formă, la această etapă a procedurilor, el urmează a fi respins ca inadmisibil.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera

casarea deciziei adoptate, recursurile declarate urmând a fi respinse ca inadmisibile.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se resping, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Harghel Andrei, de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Cernoivan Nicolae, de către inculpatul Cernoivan Nicolae, și de către avocatul Negura Ion în numele părții vătămate Tocalov Vladimir, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2020, în cauza penală în privința lui **Harghel Vasile XXXXX, Harghel Andrei XXXXX, Cernoivan Nicolae XXXXX.**

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **22 aprilie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion